

„Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie”, Jhg 34, 1986, H. 1—2.

W kolejnym tomie czasopisma poświęconego problematyce agrarnej, wydawanego od 1953 r. przez Gesellschaft für Agrargeschichte i Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft a redagowanego obecnie przez Haralda Winkla i Ulricha Plancka, uwagę historyka kultury materialnej przyciągnie kilka artykułów.

Rainer Loose, *Almen in Vintschgau (Südtirol) um ca. 1780* (s. 55—68) omawia stosunki własnościowe, funkcje gospodarcze i wielkość hal w południowo-zachodnim Tyrolu w drugiej połowie XVIII w. na przykładzie hrabstwa Vintschgau. Pod względem typu własności dominowały hale należące do gmin i wspólnot sąsiedzkich. Połowa pastwisk przeznaczona była dla wypasu bydła mlecznego, a pozostałe służyły dla cieląt, wołów, owiec i kóz. W jednym z okręgów hrabstwa w 1780 r. hodowano 3 072 owce, 1 618 krów, 874 cieląt, 698 wołów i 354 konie. Intensywny, coroczny wypas prowadził niekiedy do spustoszenia hal.

Istvan N. Kiss, *Die bäuerliche Jagd im Königreich Ungarn 1500—1848* (s. 69—79), podkreśla, że na Węgrzech, mimo istniejącego od 1505 r. zakazu polowań, chłopci trudnili się nadal łowiectwem. Byli to nie tylko gajowi i strażnicy leśni, ale i zwykli wieśniacy. W 17 komitatach od połowy XVI do połowy XVIII w. jako daniny oddawano danię, sarny, jelenie, dziki, zające, kuny i lisy. Zdaniem autora, w wielu regionach chłopcy dysponowali w praktyce prawem do polowań, a wielu z nich miało własną broń palną.

Christina Vanja, *Freuen im Dorf. Ihre Stellung unter besonderer Berücksichtigung landgräflich-hessischer Quellen des späten Mittelalters* (s. 147—159), na podstawie późnośredniowiecznych źródeł z Hesji przedstawia rolę i pozycję kobiety na wsi. Obowiązki kobiet nie ograniczały się do zajęć domowych, a więc sprzątania, przyrządzania posiłków, pieczenia chleba, wyrobu piwa, szycia odzieży i wychowania dzieci. Kobiety pracowały w polu podczas żniw, kopały i pielili ogrody, zajmowały się hodowlą, zbierały chmiel, winorośl, drewno, jagody, grzyby, zioła. Sprzedawały także te artykuły, które związane były z ich pracą. Kobieta wiejska jawi się nam jako aktywny partner mężczyzny, zarówno w zajęciach gospodarskich jak i kierowaniu majątkiem.

Heinz Beissner, *Ehebeschreibungen (Eheverträge) in den Ämtern Bückeberg und Arensburg von 1740 bis 1770* (s. 160—175), wykorzystuje jako wyrywkową próbę badawczą 183 chłopskie interczyzy ślubne z lat 1740—1770 z dwu okręgów hrabstwa Schaumburg (położonego nad Wezerą). Autor, chcąc przedstawić rolę gospodarczą posagów, omawia też społeczne uwarunkowania zawierania małżeństw. Partnerzy mieszkali w obrębie parafii lub okręgu szkolnego i z reguły należeli do tej samej warstwy. Posagi często dawano w zbożu i zwierzętach. Wpływały one na zamożność i sytuację ekonomiczną rodzin. W dużych gospodarstwach dysponujących własnym sprzężajem średnia wartość posagu wynosiła 157 talarów, a u korników 11 talarów.

D. Głowska